

Bilaga 2 – Sammanställning av planeringsunderlag

Del av Översiktsplan för Österåkers kommun 2040

Innehåll

1. Inledning	3	15. Teknisk försörjning	27
2. Övergripande mål och planeringsunderlag	5	16. Risk, hälsa och sårbarhet	29
3. Regional utveckling	6	17. Miljö och klimat	32
4. Bebyggelseutveckling	7	18. Social hållbarhet	34
5. Befolkningsutveckling	10		
6. Bostadsförsörjning	11		
7. Näringsliv	12		
8. Offentlig service	13		
9. Kulturmiljö	14		
10. Grönstruktur och rekreation	16		
11. Idrott och lek	19		
12. Vattenmiljö och havsplanering	20		
13. Kust och skärgård	22		
14. Transporter	24		

Översiktsplanen och tillhörande bilagor antogs av kommunfullmäktige den 21 maj 2018.

I. Inledning

Detta är en bilaga till översiktsplanen för Österåkers kommun 2040 och utgör en sammanställning av relevant planeringsunderlag för översiktsplanen. Bilagan uppdateras efter behov.

I.1 Huvudsakliga källor

Länsstyrelsen i Stockholms län¹

Via länsstyrelsen återfinns uppdaterat planeringsunderlag kopplat till kommunernas översiktsplanering, för en överblick se dokumentet *Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*. Via hemsidan återfinns även information och handlingar kopplat bland annat till regionalt klimat- och miljömålsarbete, kulturmiljövård, landsbygdsutveckling och näringslivsutveckling. Det går även att ladda ner nationella geodata² från länsstyrelsen samt andra myndigheter, exempelvis riksintresseområden och biotopsskydd.

1. Länsstyrelsen: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/Pages/default.aspx>
2. Nationella geodata: <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/GIS/SV/Pages/nationella-geodata.aspx>

Stockholms läns landsting³

Stockholms läns landsting ansvarar för den övergripande regionala planeringen i länet och via deras hemsida återfinns uppdaterat material om regionplaneringen.

Via landstinget återfinns även statistik och befolkningsprognoser på en regional och kommunal nivå.⁴ Landstinget ansvarar även för den regionala kollektivtrafikplaneringen, varav uppdateringar om pågående och kommande projekt samt handlingar finns att tillgå via deras hemsida.⁵

Boverket⁶

På Boverkets hemsida återfinns riktlinjer och vägledning för samhällsplanering och översiktsplanering. Boverket är även ansvarig för PBL

3. Stockholms läns landsting huvudsida: <http://www.sll.se/>
4. Regional statistik/demografi: <http://www.trf.sll.se/Statistik/>
5. Kollektivtrafikplanering: <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/>
6. Boverkets hemsida: <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/>

kunskapsbanken⁷ vilket är en sida för vägledning av plan- och bygglagen. Via Boverkets hemsida återfinns även information och kunskapsunderlag gällande nationella mål för planering.⁸

Boverket har tagit fram vägledning för stöd och information till kommuner i arbetet med hållbar utveckling i översiktsplaneringen.⁹

Österåkers kommun

På kommunens hemsida finns information om aktuellt underlag. Under fliken ”Boende & Miljö – Översiktsplanering” finns de planer, program och strategiska dokument som är kopplade till den översiktliga planeringen i kommunen.¹⁰

I.2 Läsanvisningar

Nedanstående material är indelat efter olika ämnen. Därefter är material och handlingar indelat efter

7. PBL kunskapsbanken: <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/>
8. Nationella mål i planeringen: <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/>
9. Hållbar utveckling i översiktsplaneringen: <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/hallbar-utveckling-i-oversiktsplaneringen/>
10. Österåkers kommun: <http://www.osteraker.se/boende-miljo/planarbeteochbyggprojekt/oversiktsplanering.4.71fcf-4251429dfd2f5c3da.html#.VmapL7jhDRY>

underkategorierna nationell, regional och kommunal nivå samt övrigt material. Vissa kapitel följer en annan struktur då det har ansetts mer passande.

- I kategorin nationell nivå samlas handlingar som är generella för hela riket, det kan röra sig om material från länsstyrelsen som ej är specifikt för Stockholms län samt generella riktlinjer och nationella mål. Riksintressen specifika för Österåker redovisas även under denna nivå då de är övergripande riksdags- och myndighetsbeslut.
- I kategorin regional nivå samlas handlingar från främst Stockholms läns landsting samt länsstyrelsen i Stockholms län. Samtliga handlingar i denna kategori är specifikt kopplade till regionen och regionens utveckling.
- I kategorin kommunal nivå är handlingar som specifikt rör Österåkers kommun samlade. Främst rör det sig om planer, program, strategier, inventeringar och övrigt planeringsunderlag som är framtaget inom kommunen.
- I kategorin övrigt material presenteras övriga utredningar och vägledande dokument som har relevans för översiktsplanearbetet.

2. Övergripande mål och planeringsunderlag

Samtliga handlingar beskrivna under denna rubrik är sektorsövergripande i sin karaktär samt framtagna visioner på en nationell, regional och kommunal nivå.

2.1 Internationell nivå

Agenda 2030

FN:s generalförsamling beslutade 2015 om Agenda 2030 för hållbar utveckling. Alla 193 medlemsländer har förbundit sig att fram till 2030 jobba för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Det är en handlingsplan för människorna, planetens och vårt välbefinnande samt syftar också till att befästa världsfreden under ökad frihet.

2.2 Nationell nivå

Vision för Sverige 2025, Boverket 2012

Boverket har på regeringens uppdrag utformat en vision för stadsutvecklingen i Sverige. Vision för

Sverige 2025 visar tolv alternativa framtidsbilder för den fysiska samhällsplaneringen i Sverige samt beskriver vilka riktningssändringar som krävs för att uppnå ett hållbart samhälle år 2050.¹¹

Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering, Boverket 2011

På grund av att kommuner enligt PBL ska ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling har Boverket tagit fram denna sammanställning. I sammanställningen presenteras de nationella mål som kan anses ha koppling till fysisk samhällsplanering. Sammanställningen redovisar till viss del Europeiska mål och program.¹²

11. Handling finns att tillgå via Boverket: <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/nationella-mal-for-planering/sverige-2025/vision-for-sverige-2025/>

12. Handling finns att tillgå via Boverkets hemsida: <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/>

2.3 Regional nivå

Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering (Länsstyrelsen)

Sammanställningen listar aktuellt planeringsunderlag varav samtliga handlingar av relevans för Österåkers kommun är beskrivna i denna sammanställning. Över planeringsunderlag redovisas allmänna rekommendationer från länsstyrelsen i Stockholms län vilka berör översiktsplanen.¹³

publikationer/2011/sammanstallning-av-nationella-mal-planer-och-program-av-brtydelse-for-fysisk-samhallsplanering/

13. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/Pages/default.aspx>

3. Regional utveckling

Under denna rubrik samlas regionala sektorsövergripande handlingar som rör Stockholm regionens utveckling i stort samt Österåkers kommuns del i den regionala utvecklingen.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFSS 2010 och 2050)

Den gällande regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen antogs av landstingsfullmäktige 2010 och är beslutad som RUP av länsstyrelsen 2010. Arbetet pågår med att ta fram RUFSS 2050 och den planeras att antas 2018.¹⁴ Regionplanen ska enligt 7 kap. 6§ PBL vara vägledande för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdsbestämmelser. Den regionala utvecklingsplanen uttrycker Stockholmsregionens samlade vilja och pekar ut den långsiktiga riktningen regionen. RUFSS ligger till grund för den fysiska planeringen och är en utgångspunkt för tillväxtarbetet i regionen.

14. För mer information se: <http://www.trf.sll.se/rufs2010/Ny-RUFSS/>

Samt denna länk till antaget Program för ny regional utvecklingsplan: <http://www.sll.se/Global/Verksamhet/Regional%20utveckling/Publicerade%20dokument/program-ny-rufs.pdf>

Stockholm Nordost: Framtid Framgång Framkomlighet – En vision för tillväxt 2010-2040, 2010

De sex nordostkommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Österåker, Norrtälje och Vaxholm har en gemensam vision för hur nordostsektorn ska utvecklas fram till 2040, med utblick 2050. Visionen omfattar sektorsområdena stadsstruktur, transporter, näringslivsutveckling och den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge. Förutom gemensamma mål och åtaganden presenteras en specifik visionsbild för varje Nordostkommun där kommunens enskilda arbete och tänkta utveckling specificeras.¹⁵

---

15. Handling finns att tillgå via <http://www.taby.se/Stockholm-Nordost/En-stark-vision/>

4. Bebyggelseutveckling

I detta kapitel presenteras några exempel på handlingar av betydelse för Österåkers framtida bebyggelseutveckling.

Flertalet av de presenterade handlingar i detta stycke är framtagna på en kommunalnivå, för regionala riktlinjer se även exempelvis kapitel 3. Samtliga strategiska planer för Österåkers kommun finns att ta del av på osteraker.se och i översiktsplanen tas ställning till dokumentens aktualitet.

4.1 Nationell nivå

Kommunernas bostadsförsörjning - en handbok, 2016.¹⁶

Boverket har tagit fram en digital handbok med syfte att ge stöd i kommunernas arbete med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen. Den digitala handboken visar bland annat på goda exempel från andra kommuner och hur de arbetar med sin bostadsförsörjning.

¹⁶ <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostads-forsorjning/>

Kustområdet och skärgården

Länsstyrelsen anser generellt, utifrån bestämmelserna i miljöbalkens fjärde kapitel, att sammanhållna och idag orörda markområden inte bör tas i anspråk för bebyggelse m.m. och att ny bebyggelse bör tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelsestrukturer. Vidare finns det riktlinjer gällande fritidshusbebyggelse.¹⁷

4.2 Övergripande kommunala dokument

Vision för centrala Åkersberga, 2009

Visionen för centrala Åkersberga som godkändes av kommunstyrelsen år 2009 är en konceptuell vision för utvecklingen av Åkersbergas centrala delar. I visionen presenteras mål för utvecklingen där det övergripande målet är att skapa en hållbar samhällsutveckling: ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Visionen ska fungera som underlag och vägledning i det fortsatta programarbetet.

¹⁷ Handlingen finns att tillgå via <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfraga/planeringsunderlag/Pages/default.aspx>

Strukturskiss för Kanalstaden, 2016

Strukturskissen beskriver Kanalstadens framtida utveckling, och omfattar bland annat förutsättningar, riktlinjer med mera.

Markanvisningspolicy för Österåkers kommun, 2014

Markanvisningspolicyn syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar bebyggelseutveckling och underlätta vid försäljning av kommunens mark. Policyn ska säkerställa att varje markanvisning sker på rätt sätt samt att alla intressenter och exploatörer bemöts på ett likvärdigt sätt.

4.3 Fördjupade översiktsplaner

Täljöviken, 2006

Den fördjupade översiktsplanen över Täljöviken ger en samlad bild av förutsättningar och konsekvenser för en utveckling av Åkersberga tätort västerut, en vision presenteras samt mål och riktlinjer för utvecklingen av planområdet. Planområdet omfattar Runö industriområde, Näsudden, Näs Gård, Täljö, Täljö station, Gottsunda, Hagbyhöjden och Åkers Runö station. Visionen beskriver Täljöviken som Åkersbergas nya stadsdel vilken ska förstärka Åkersbergas profil som skärgårdsstad och bygger på en vision om småstad, trädgårdsstad och villastad med plats för 5-6000 nya bostäder i klassisk kvarterstad med hushöjder på 2-4 våningar.

4.4 Översiktliga planprogram

Svinninge, 2005

Planprogrammets syfte är att underlätta den pågående omvandlingen av fritidsboende till permanentboende. Planläggningen är också en förutsättning för utbyggnad av allmänt VA-system i Svinninge.

Kungsängen, 2006

Planprogrammet avser Kanalstadens östra sida. Delar av området är detaljplanelagt. Området ingår i den strukturskiss för Kanalstaden som fattas beslut om 2016.

Rosenkälla, 2007

Planprogram Rosenkälla utreder förutsättningar för en etablering av handel och arbetsplatser i Rosenkälla. Programmet omfattar 190 000 kvm för i huvudsak handel och 110 000 kvm för i huvudsak verksamheter, förslag på översiktlig utformning och förslag på trafiklösningar presenteras. Analys av marknadspotential, områdets historik, landskapsbild, kultur- och naturmiljö beskrivs.

Norra Rydbo, 2008

Planprogram Norra Rydbo beskriver översiktligt förutsättningar för en succesiv komplettering av drygt 100 bostäder och ger en samlad bild av hur Rydbo kan utvecklas bebyggelsemässigt från 2008 och cirka 10 år framåt i tiden. Planprogramsområdet kring

Rydbo station är utpekad som utvecklingsområde i den befintliga översiktsplanen från 2006.

Röllingby, 2008

Programområdet sträcker sig från Hackstaparken via Röllingbyområdet till Smedbyfältet i norr, västerut avgränsas området av Tegelbruksvägen och i öster av Hackstaskogen. Programmet utreder förutsättningar för att etablera ett nytt mindre kommuncentrum som ska inrymma flera funktioner så som skola, idrottsanläggningar, lokaler för kultur och näringsliv samt bostäder, ca 200-300 lägenheter. Till grund för programmet finns idén om att områdets nya funktioner ska vara väl integrerade och skapa förutsättningar för möten mellan människor. De idrottsytor som tas i anspråk vid utbyggnad av Östra kanalstaden ska ersättas med nya i Röllingby.

Östra Margretelund, 2009

Planprogram Östra Margretelund är en del i arbetet med att utveckla en tätare stadsbebyggelse öster om Åkersberga. Planområdet befinner sig i anslutning till villabebyggelsen i Margretelund sydost om Åkersberga centrum. Inom området beräknas 300-400 bostäder som ska anpassas till de befintliga naturvärdena och utformas till ett naturnära bostadsområde med möjlighet till rekreation och friluftsliv strax utanför dörren.

Bergavägen, 2010

Planprogrammet utreder förutsättningarna för att omvandla Bergavägen till en mer stadsmässig gata och att förtäta området genom nybyggnad av bostäder i anslutning till vägen. Utbyggnadsförslaget möjliggör för ett tillskott på ca 200 lägenheter i centrala lägen som bildar underlag för både skolor och butiker.

Fredsborg, 2010

Fredsborg planprogram är en etapp av den fördjupade översiktsplanen för Täljöviken 2006. Programområdet är beläget norr om Svinningevägen mellan Gottsunda och Hagbyhöjden. Utformningen av området ska utgå ifrån trädgårdsstadens principer och utbyggnadsförslaget rymmer ca 130-140 bostäder samt utrymme för förskola och skola.

Ljusterö, 2010

Planprogrammet för Ljusterö är ett långsiktigt strategiskt dokument och visar förslag till framtida mark- och vattenanvändning på Ljusterö under en 20-25 års period. Syftet med planprogrammet är att ge förutsättningar för en ökad fast befolkning genom omvandling av fritidshusområden till permanentboende samt visa på nya bebyggelseområden. I planprogrammet redovisas även identifierade områden med höga natur-, kultur- och rekreationsvärden där stor restriktivitet och anpassning till befintlig omgivning och bebyggelse krävs vid nyexploatering. Planprogrammet redovisar

även viktiga allmänna intressen samt gör avvägningar mellan olika motstående intressen.

Mellansjö, 2010

Planprogrammet ger en samlad bild av hur bebyggelseutvecklingen av programområdet Mellansjö, Nolsjö och Ljusterö norra färjeläge kan ske under kommande 20års period. Vid ny bostadsbebyggelse krävs goda kommunikationer samt en utbyggnad av kommunalt VA-nät. Planprogrammet möjliggör för utbyggnad av handel och verksamheter samt anger bevarandevärden för natur, kultur och rekreation.

Täljöviken- Näs, 2010

Planprogramsförslaget är en del av arbetet och ambitionen att stärka Åkersbergas profil som skärgårdsstad, då programområdet blir en ny stadsdel vid kommunens front mot havet. Programmet prövar möjligheterna med en nyexploatering av 350-400 bostäder samt att göra området mer tillgängligt för rekreation, i kombination med att områdets natur- och kulturvärden samt vattenkontakt värnas och stärks. Planprogrammet innehåller landskapsanalys, kartläggning av biologiska värden, kulturmiljö, fornlämningar med mera.

Säbyviken, 2011

Planprogrammet ger en samlad bild av förutsättningar för och konsekvenser av en fortsatt utveckling av Säbyviken, med en utökning av

marinans verksamhet samt en framtida utveckling av campingverksamhet. Området är i gällande översiktsplan från 2006 angivet som intresse för strövområde och angränsar till riksintresse för friluftsliv. I området finns även ett område av kommunalt intresse för kulturmiljö.

Östanå, Roslags-Kulla, Wira, 2013

Planprogramområdet är i gällande översiktsplan från 2006 utpekade som utvecklingsområde. Området har en rik historia, en stark karaktär och en attraktiv miljö. Planprogrammet syftar till att skapa beredskap för att kunna bevara omistliga värden i samklang med utveckling. Programmet ger förutsättningar för att kunna lösa försörjningsproblem med vatten och avlopp. Till sist syftar programmet till att skapa bättre förutsättningar för det lokala näringslivet, turism och service. Programmets planeringshorisont är på 20-25 år och totalt kan det bli ett tillskott på 3-400 nya bostäder. Tillhörande planprogrammet finns framtaget en landskapsanalys och en kulturinventering.

5. Befolkningsutveckling

Detta kapitel presenterar demografiska prognoser framtagna för regional och kommunal nivå vilka anses ha störst direkt betydelse för Österåkers kommuns framtida utveckling. För demografiska prognoser samt befolkningsstatistik på en nationell nivå se exempelvis Statistiska centralbyrån.¹⁸

5.1 Regional nivå

Det finns regionala prognoser och framskrivning för befolkningsutveckling. I bland annat den regionala utvecklingsplanen beskrivs befolkningsutvecklingen i regionen. Se landstingets hemsida för aktuell information (sll.se). Dock pågår arbete inom ramen för den nya regionala utvecklingsplanen för stockholmsregionen att uppdatera dessa utifrån kommunernas aktuella planer och den plankarta som tas fram för RUF5 2050.

18. SCB artiklar om demografi: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/?RequiredFields=Befolkningsprognoser#

SCB befolkningsstatistik: <http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=6dc80825-9f59-4bc1-a192-4c1917c-2c1ff>

5.2 Kommunal nivå

Kommunens befolkningsprognoser grundas på förväntade bostadsbyggandet inom kommunen samt flyttningsnetto och födelsenetto. Prognoser finns för olika tidsperioder. För översiktsplanen har en prognos tagits fram till 2060, som är planens utblicksår.

6. Bostadsförsörjning

6.1 Nationell nivå

Boverket tillhandahåller information om kommunernas bostadsförsörjningsansvar samt gör nationella bostadsmarknadsanalyser genom att sammanställa regionala bostadsmarknadsanalyser utförda av länsstyrelserna. För mer information och tillgång till öppen data och statistik från Boverkets bostadsmarknadsenkät se Boverkets hemsida.¹⁹

6.2 Regional nivå

Regional bedömning av behovet av nya bostäder i Stockholmsregionen fram till 2030, Stockholms läns landsting 2012, LS 1206-0914

I bland annat den regionala utvecklingsplanen, RUFSS, och till den tillhörande underlag beskrivs bostadsbehovet i regionen. Se landstingets hemsida för aktuell information (sll.se). Stockholms läns landsting fick i juni 2012 i uppdrag av regeringen

¹⁹. Bostadsförsörjning: <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsplanering/kommunernas-verktyg/riktlinjer-for-bostadsforsorjning/>

Bostadsmarknadsanalyser: <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsplanering/bostadsmarknaden/>

att göra en regional bedömning av behovet av nya bostäder i länets kommuner. Resultatet redovisar det samlade behovet av bostäder i länet samt fördelat på respektive kommun.²⁰

Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2017, Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2017:15

Rapporten är årligen återkommande och är en analys av det aktuella läget på bostadsmarknaden i länet och visar bostadsutvecklingen ur ett regionalt perspektiv. Rapporten bygger bland annat på den årliga bostadsmarknadsenkäten från Boverket som respektive kommun besvarar och länsstyrelsen ansvarar för att sammanställa.²¹

²⁰. Handling finns att tillgå via tillväxt- och regionplane-förvaltningen Stockholms läns landsting; <http://www.trf.sll.se/Vart-uppdrag/Transport-bostad-och-energi/Bostader/Bostadsuppdrag-fran-regeringen/>

²¹. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/publikationer/2017/Sidor/laget-i-lanet-bostadsmarknaden-i-stockholms-lan-2017.aspx>

6.3 Kommunal nivå

Bostadsförsörjningsplan 2016-2025 för Österåkers kommun, 2016

Bostadsförsörjningsplanen beskriver bostadsmarknaden i kommunen samt mål och riktlinjer för bostadsförsörjningen. Bostadsförsörjningsplanen visar på behovet av bostäder för olika grupper i samhället samt främjar att ändamålsenliga åtgärder förbereds och genomförs. Till bostadsförsörjningsplanen finns bifogat en projektlista som redovisar de detaljplaneprojekt som omfattar bostäder vilka bedöms vara aktuella under perioden 2016-2025.

Bostadsbyggnadsprognos för Österåkers kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen tar årligen fram en prognos för kommande tio-årsperioden och inom ramen för översiktsplanen har prognosen även förlängts till 2060.

Boendeprognos – behov av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper

Socialförvaltningen beskriver behoven av bostäder för Socialnämndens och Vård- och omsorgsnämndens målgrupper årligen. Prognosen utgör även ett underlag till kommunens bostadsförsörjningsplan bland annat.

7. Näringsliv

Det finns få för översiktsplanering relevanta handlingar framtagna på en regional och nationell nivå enbart inriktat på näringsliv. Sektorsområdet näringsliv är dock inbegripet i övergripande regionala handlingar. Tiltänkta platser för verksamhetsområden inom kommunen föreslås även i gällande översiktsplan samt i planprogrammen.

Nytt underlag och nya planer och strategier kopplat till näringslivsutveckling på så väl lokal som regional nivå är under framtagande.

7.1 Regional nivå

För regionala riktlinjer och strategier - se RUF 2010/RUF 2050 samt tillhörande handlingsprogram.

En vision för näringslivets utveckling i nordost presenteras även i Nordostkommunernas gemensamma vision. För information om dessa handlingar se kapitel 2 i denna rapport.

Sammanställning – Statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering, Länsstyrelsen i Stockholms län.

Länsstyrelsen lämnar rekommendationer avseende hantering av jordbruk samt skogsbruk i översiktsplanen i rapporten *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*.²² Skogs- och jordbruk är av nationell betydelse enligt 3 kap 4§ MB. Länsstyrelsen i Stockholms län erbjuder relevant GIS-data inom länet.²³

Strategi för skydd av skog i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2007:26

Grunden för rapporten är den rikstäckande *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Strategin är fastställd av länsstyrelsen och skogsstyrelsen. Strategin beskriver arealmålet för skydd av skog samt hur det ska uppfyllas. Arealmålet för skydd av skog är fastställt av riksdagen och är ett delmål inom miljö-kvalitetsmålet levande skogar. Rapporten redovisar

22. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/planeringsunderlag/Pages/default.aspx>

23. Geoinformation finns att tillgå via länsstyrelsens hemsida: <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/gis/Sv/lansvisa-geodata/stockholms-lan/Pages/default.aspx>

strategier för inrättande av biotopskydd, naturreservat och naturvårdsavtal.²⁴

Kommunens möjligheter att bevara och utveckla jordbruksmarkens värde, Jordbruksverket.

Jordbruksmark är en ändlig resurs och denna rapport ämnar ge exempel på hur kommunerna kan arbeta för att bevara jordbruksmarken, att hålla den i drift och att utveckla de värden som finns i jordbrukslandskapen. Kommuner ses ha en nyckelroll genom sitt planmonopol att i översikt- och detaljplaner åberopa jordbruksmarkens värde.²⁵

7.2 Kommunal nivå

Näringslivsstrategi 2017-18

Strategin beskriver Österåker som näringslivskommun och etableringsort. Strategin visar vilken väg som näringslivet i Österåker och kommunen gemensamt ska gå. Dokumentet utgör även ett underlag för prioritering av kommunens egna näringslivsarbete.²⁶

24. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/Pages/strategi-for-skydd-av-skog.aspx>

25. <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ovr357.html>

26. Handlingen finns att tillgå via Österåkers kommuns hemsida: <http://www.osteraker.se/naringsliv/naringslivetios-teraker/naringslivsstrategi201718>

8. Offentlig service

Detta kapitel avser material och handlingar avseende offentlig service på en kommunal nivå. Vissa övergripande strategier med koppling till offentlig service, som exempelvis utbildning, återfinns i RUFFS.

8.1 Kommunal nivå

Utöver nedanstående dokument finns ytterligare underlag hos till exempel socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för långsiktig ekonomisk planering (LEP) 2016-2026 för Österåkers kommun

LEP är ett underlag för kommunens långsiktiga ekonomiska planering och redovisar prognoser som ligger till grund för kommunens ekonomiska planering, exempelvis befolkningsprognoser. Underlaget redovisar faktisk och prognostiserad utveckling inom samtliga kommunala verksamhetsområden. Den tio-åriga utvecklingen belyses i underlaget inom tre huvudområden; Tillväxt/exploatering och demografisk utveckling, Kärnverksamheter, pedagogisk verksamhet, vård och omsorg, social tjänst och till sist ekonomi/

finans. Underlaget ligger till grund för politiskt ställningstagande om inriktningsmål och vision samt för treårsbudget som budget och plan omfattar. Underlaget ska tas fram en gång per mandatperiod.

Övergripande plan för utbyggnad av nya förskolor och skolor 2018-2028 för Österåkers kommun, 2017

Skolförvaltningen har tillsammans med bland annat samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram en övergripande plan för förskolor och skolor i kommunen på lång sikt.

Biblioteksplan för Österåkers kommun, 2012

Biblioteksplanen fokuserar främst på mål och vision för biblioteken i Österåkers kommun, men hanterar även vilken roll biblioteken i Österåker ska ha. Planen är av intresse för översiktsplanen inom sektorsområdet offentlig service och kultur då den visar kommunens viljeriktning gällande bibliotek.

9. Kulturmiljö

9.1 Nationell nivå – Mål och riksintressen

Nationella kulturmiljömål

Sverige fick fyra nya kulturmiljömål år 2014.²⁷ Riksdag och regering har uttalat att målen förutom att styra det statliga arbetet även ska vägleda och inspirera landstingens och kommunernas arbete med kulturmiljö. De nationella målen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Ansvarig myndighet är Riksantikvarieämbetet. Lantmäteriverket och Riksarkivet tillhandahåller

27. Mer information se Riksantikvarieämbetet: <http://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-använda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/>

historiska kartor från 1630-talet. Dessa kan vara behjälpliga för förståelse för hur landskapet har formats och finns digitalt tillgängliga via lantmäteriet²⁸ och via riksarkivet.²⁹

För en översikt om lagstiftning gällande kulturmiljö i planering se även länsstyrelsens senaste rapport *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*.

Riksintresse kulturmiljövård, 3 kap. 6 § andra stycket Miljöbalken

Riksantikvarieämbetet ansvarar för utpekandet av riksintresse för kulturmiljövård. Inom Österåker finns det fem områden av riksintresse för kulturmiljövård:

- Husarö - Ingmarsö - Svartsö - Gällnö – Hjälmo
- Roslags-Kulla
- Rydboholm
- Vira bruk
- Åkers kanal

För beskrivning av områdena se Riksantikvarieämbetets rapport *Riksintressen för*

28. <http://www.lantmateriet.se/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>

29. <http://riksarkivet.se/kartor-ritningar>

*kulturmiljövården –Stockholms län (AB)*³⁰, vilken finns att tillgå via Riksantikvarieämbetets hemsida samt länsstyrelsens karttjänst för avgränsning.³¹ Länsstyrelsen bedriver ett arbete med översyn, samt att uppdatera och aktualisera länets riksintressen för kulturmiljövård, arbetet förväntas ta flera år och är indelat i sex teman. För mer information se länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida.³²

Rapport: Kulturmiljövårdens riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, Riksantikvarieämbetet 2014 Rapporten är framtagen av Riksantikvarieämbetet och ska bidra till en mer ändamålsenlig tillämpning av kulturmiljövårdens riksintressen samt en ökad samsyn mellan berörda aktörer.³³

9.2 Regional nivå

Landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen

Landskapsbildsskyddet infördes innan begreppet riksintresse fanns för att på ett enklare sätt än genom reservatsbildning skydda områden från

30. Handling finns att tillgå via: http://www.raa.se/app/uploads/2012/06/AB_riksintressen1.pdf

31. Länsstyrelsens GIS-tjänst: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Stockholm/Planeringsunderlag/>

32. För mer information se: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/riksintressen/kulturmiljo/Pages/uppdatering-av-riksintressen-for-kulturmiljovarden.aspx>

33. Handling finns att tillgå via Riksantikvarieämbetet: <http://www.raa.se/app/uploads/2014/07/Handbok-riksintressen-140623.pdf>

större förändring och påverkan. Begreppet finns inte längre kvar inom miljöbalken men bestämmelserna om landskapsbildsskydd gäller fortfarande i berörda områden om inte länsstyrelsen har beslutat annorlunda.

Länsstyrelsen framhåller att det är betydelsefullt att redovisa dessa områden i översiktsplanen och beskriva om det är aktuellt att hantera dessa områden med andra kommunala planskydd och områdesbestämmelser, och då upphäva landskapsbildsskyddet. Ansökan om upphävande görs hos länsstyrelsen.

I Österåkers kommun berörs bland annat områden runt Österåkers kyrka och Roslags-Kulla kyrka. Mer information samt kartor (endast inskannade äldre kartor inget GIS material) över berörda områden i Österåkers kommun återfinns via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida.³⁴

9.3 Kommunal nivå

I Roslagen, kulturhistoriska miljöer i Österåker. Framtagen av Stockholms läns museum och Österåkers kommun 1998

I Roslagen godkändes som Österåkers kommuns kulturmiljöprogram av kommunfullmäktige i februari 1998. I Roslagen beskriver kulturhistoriskt

34. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/riksintressen/kulturmiljo/Pages/landskapsbildsskydd.aspx?keyword=Landskapsbildsskydd>

värdefulla miljöer i Österåker samt ger en beskrivning av kommunen från stenåldern till nutid.

Kulturmiljö - En underlagsrapport till grönplan för Österåker, 2009

Rapporten inventerar och analyserar kommunens kulturmiljöer och kulturmiljövärden. Rapporten analyserar kulturmiljölandskapets möjligheter för turism och rekreation samt vilka förändringar som hotar dess värden. Kartor och planeringsriktlinjer för hur ny exploatering kan anpassas till relativt opåverkade kulturmiljöområden anges även i rapporten.

Kulturmiljöprogram för Svinninge, Österåkers kommun, 2008

I programmet beskrivs den inventering av miljöerna i Svinninge ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Programmet är också en vägledning för detaljplanearbete så att området och bebyggelsens kulturhistoriska värden ska kunna tas tillvara på ett varsamt sätt.

Konstpolicyn för Österåkers kommun, 2012

Policyn redogör för hur Österåkers kommun ska gå tillväga i införskaffandet av offentlig konst samt de riktlinjer som kommunen ska följa vid utlåning av konstverk. Vidare visar konstpolicyn på hur förvaring av konst ska ske samt vilka åtgärder som ska göras för att tillgodose medborgarnas insyn och medverkande i hanteringen av kommunens offentliga konst.³⁵

35. Handlingen finns att tillgå på Österåkers kommuns hemsida: [http://www.osteraker.se/omosteraker/styrdoku-](http://www.osteraker.se/omosteraker/styrdokumentochforfattningssamling/policy)

10. Grönstruktur och rekreation

10.1 Nationell nivå

Riksintressen

Natura 2000 områden - Riksintresse som omfattas av 4 kap. Miljöbalken.

Natura 2000 områden är EU:s nätverk av värdefulla naturområden. Områdena utgörs av naturtyper och arter som EU:s medlemsländer kommit fram till är av gemensamt intresse enligt EU direktiven; Habitatdirektivet och Fågeldirektivet. Natura 2000 har ett särskilt starkt lagskydd och omfattas av bestämmelser i 4 kap. MB samt 7 kap. 27, 28 och 28a §§ MB vilket innebär krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder inom området som på ett betydande sätt kan påverka miljön. I översiktsplanen ska det framgå hur Natura 2000 områden ska tillgodoses. Naturvårdsverket samordnar arbetet med Natura 2000 områden i Sverige, för mer generell information se *Handbok med allmänna råd 2003:9* samt hemsida.³⁶

36. Naturvårdsverkets hemsida <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/>

I Österåkers kommun finns åtta Natura 2000 områden vilka är:

- Blötviken
- Deglinge
- Losjön
- Malmsjön
- Rydboholms ekhage
- Stavs äng
- Trehörningsskogen och Ubby ekhage.

Till varje Natura 2000 område finns det en bevarandeplan vilken länsstyrelsen ansvarar för.³⁷ Mer information samt avgränsning finns även via Naturvårdsverkets karttjänst.³⁸

37. Mer information finns via Länsstyrelsens hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura-2000/bevarandeplaner-for-natura-2000-omraden/Pages/osterakers-kommun.aspx>

38. Naturvårdsverkets karttjänst <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Riksintresse naturvård och riksintresse friluftsliv 3 kap. 6 § Miljöbalken

Naturvårdsverket samt Havs-och vattenmyndigheten ansvarar för beslut om riksintresse för naturvård och friluftsliv. Kartmaterial samt områdesbeskrivningar för berörda områden inom Österåkers kommun återfinns via länsstyrelsens hemsida.³⁹

Riksintresse naturvård

I Österåker finns idag två riksintressen för naturvård:

- Ullnasjöns De Geer moräner
- Stockholms skärgård; Vidinge – Svartlöga – Lökaö – Harö.

Riksintresse friluftsliv

Det har gjorts en översyn av riksintresse för friluftsliv. På Naturvårdsverkets hemsida finns aktuell information om översynen samt fortsatt arbete.⁴⁰ Av det nya förslaget från länsstyrelsen rekommenderas inga ändringar eller nya områden inom Österåkers

39. Länsstyrelsens hemsida: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/riksintressen/naturvard-friluftsliv/Pages/omradesbeskrivningar.aspx>

40. Naturvårdsverket: <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2014/Oversyn-av-riksintresseomraden-for-friluftsliv/>

kommun, utan dagens gällande områden kommer fortsätta gälla:

- Yttre skärgården
- Mellersta skärgården
- Össebygarn
- Roslags-Kulla (Tärnan område)
- Bogesund.

10.2 Regional nivå

Den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010 och förslag till RUFS 2050) hanterar även de gröna frågorna bland annat genom strukturplanen och bevarandet av regionens gröna kilar samt genom planeringsmål och åtaganden.

Via länsstyrelsens hemsida återfinns generellt material rörande landskapsvård samt åtgärdsprogram för hotade arter. Det går även att ladda hem GIS-material om biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden, naturminnen, ängs- och betesmarksinventeringar med mera.⁴¹

Samverkan kring Angarn- och Bogesundskilen, 2012
Österåker, Vallentuna, Vaxholm och Täby ingår sedan 2012 i ett mellankommunalt samarbete kring de gröna kilarna Angarn- och Bogesundskilen. Syftet med samarbetet är att stärka helhetssynen och höja

41. Länsstyrelsen GIS-data: <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/GIS/SV/Pages/nationella-geodata.aspx>

de rekreativa och biologiska värdena i kommunernas del av regionen. Kilarna benämns som viktiga att bevara och utveckla av länsstyrelsen i rapporten *Samanställning - statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering* från 2015. Samtliga regionala gröna kilar beskrivs i *RUFS 2010*.⁴²

Samverkan kring Åkerströmmens avrinningsområde, 2013

Österåker och Vallentuna kommun antog år 2013 en gemensam plattform med en politisk styrgrupp och Åkerströmmens vattenvårdssamverkan bildades formellt. Målet med samverkan är att minska miljöbelastningen till vattendrag och sjöar samt att uppnå god ekologisk och kemisk status i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

10.3 Kommunal nivå

Ekologiskt särskilda känsliga områden i Österåkers kommun, 2017.

Rapporten belyser mark- och vattenområden i Österåkers kommun som är från ekologiskt perspektiv särskilt känsliga. Rapporten redovisar 15 sådana landområden och samtliga vattenområden i kommunen och beskriver de faktorer som gör området till ett ekologiskt särskilt känsligt område.

42. Landstingets hemsida; <http://www.trf.sll.se/rufs2010/antagna-planen/Regional-struktur/Gronstrukturen/>

Strategi för de gröna frågorna, 2010

Strategin är ett mål och vägledningsdokument där kommunens gröna värden, natur, kultur och rekreation har inventerats, dokumenterats och sammanställts i fem delrapporter. Dessa är: *Biologisk mångfald och geologiska värden, Rekreation, Kulturmiljöer, Kustnära naturvärden* samt *Sjöar och vattendrag*. Rapporterna sammanfattats i Natur, kultur, rekreation och vattenmiljöer i Österåker. Strategin för de gröna frågorna baseras på detta underlag och har tagits fram för att utveckla och ge vägledning i arbetet med de gröna frågorna i kommunen. Gröna frågor rör allt från parker till natur- och kulturmiljövård. I strategin presenteras tre övergripande mål samt vägledning och planeringsriktlinjer för hur målen kan uppnås, samt på vilket sätt föreslagna enskilda åtgärder stöder specifika nationella miljömål. Strategin beskriver även specifika områden ex. naturvärdesområden, som bör prioriteras vid åtgärder.

Långhundraledens västra gren: En vandring längs Långhundraleden – från Täljöviken till Stavaviken, 2013

Rapporten är en utredning framtagen av Ekologigruppen som visar ett förslag på en sammanhängande vandringsled som följer Långhundraledens västra del. Bakgrunden till utredningen är att Åkersberga växer med flera nya bostadsområden som planeras väster om tätorten och detta ställer krav på att tillgodose friluftslivet.

Naturvärden kring Träskmossen, 2005

Rapporten är en utredning framtagen av Ekologigruppen och visar befintliga naturvärden för biologisk mångfald vid Träskmossen och dess närmaste omgivning.

11. Idrott och lek

Det finns inga handlingar på nationell och regional nivå som specifikt hanterar idrott och lek särskilt aktuellt för översiktlig planering. Däremot berörs detta område av det nionde nationella folkhälsomålet ”Fysisk aktivitet”. De elva nationella folkhälsomålen är även en utgångspunkt för RUFSS 2010. Mer information om de nationella folkhälsomålen finns på Folkhälsomyndighetens hemsida.⁴³

11.1 Nationell nivå

Gör plats för barn och unga! Boverket, rapport 2015:8

Boverket har tagit fram en vägledning om hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering, utformning och förvaltning.

11.2 Kommunal nivå

Policy för lekplatser, 2014

Bakgrunden till policyn är att antalet kommunala lekplatser minskat inom kommunen samtidigt som befolkningen ökar. Policyn anger riktlinjer gällande lekplatser och ska bidra till att barnen i Österåker får en rik lek- och uppväxtmiljö.

Program för lek och aktivitetsytor, 2013

Programmet innehåller inventering och analys av kommunens befintliga lekplatser samt riktlinjer och principer för hur lek- och aktivitetsytor ska utformas och lokaliseras för att tillfredsställa barnens behov av lek utomhus. Programmet innehåller även en beskrivning av hur dessa frågor bör beaktas i olika skeden av planering, inklusive översiktsplanen.

---

43. Folkhälsomyndigheten: <http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/livsvillkor-och-levnadsvanor/folkhalsans-utveckling-malomraden/>

12. Vattenmiljö och havsplanering

Det pågår ett antal olika projekt inom vattenplanering på nationell och regional nivå varför aktuell information behöver sökas hos bland annat Havs- och vattenmyndigheten, Vattenmyndigheten och länsstyrelsen i Stockholms län.

12.1 Nationell nivå

Havsplan för Östersjön (pågående arbete, samarbete mellan Havs- och vattenmyndigheten samt berörda länsstyrelser)

Den 10 juni 2014 beslutade riksdagen om regler för hushållning av havsområden, dessa regler har inneburit ändringar i miljöbalken samt plan- och bygglagen samt en ny havsplaneringsförordning. Lagstiftningen innebär att havsplaner ska tas fram för havsområdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Havsplanen för Östersjön kommer att sträcka sig från Öresund till Öregrund med syfte att utgöra vägledning till myndigheter och kommuner när de prövar anspråk på användning av områdena.

Planen ska beslutas av regeringen som får meddela föreskrifter om förbud mot, eller begränsningar för verksamheter och åtgärder inom området för havsplanen. Planen omfattar inte kustområdet. Mer information och uppföljning ges via ansvarig myndighet.⁴⁴

En svensk maritim strategi – för människor, jobb och miljö, Regeringskansliet, Näringsdepartementet artikelnummer N2015.28

Strategin ämnar ge ett helhetsperspektiv på de maritima näringarna, genom att se till både miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. Strategin innehåller utöver vision även en inriktning för arbetet samt en struktur för uppföljning.⁴⁵

44. Havs- och vattenmyndighetens hemsida; <https://www.havochvatten.se/hav/samordning--fakta/havsplanering/havsplanering-i-sverige/havsplan-ostersjon.html>

45. <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/maritim-strategi/>

Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer återfinns med tillhörande förordningar i Miljöbalkens 5 kapitel. Enligt 3 kap. 5 § PBL ska översiktsplanen visa hur kommunen avser följa gällande miljökvalitetsnormer. Övergripande myndighet är Vattenmyndigheten där vattendelationen i respektive vattendistrikt beslutar om miljökvalitetsnormer för respektive vattenförekomst i sitt distrikt. Österåker tillhör vattendistrikt Norra Östersjön där beslut om miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten fattades 16 december 2009. Miljökvalitetsnormerna finns publicerade i Stockholms läns författningssamling (01FS 2010:65).

Vattenmyndigheterna tillhandahåller beslut om miljökvalitetsnormer, kartor och åtgärdsprogram. Länsstyrelsen rekommenderar att översiktsplanen tar utgångspunkt från åtgärdsprogrammet.^{46,47} Vattendistrikt Norra Östersjön bedriver arbete med statusklassning och vattenförekomster samt förvaltningsplan och åtgärdsprogram.⁴⁸

46. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/miljokvalitetsnormer-no-2009.aspx?keyword=milj%c3%b6kvalitetsnormer>

47. Åtgärdsprogrammet återfinns via: <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/atgardsprogram-no-2009-2015.aspx>

48. <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/norra-ostersjon/Pages/default.aspx>

12.2 Regional nivå

Regional vattenförsörjningsplan (arbete pågår), Länsstyrelsen i Stockholms län. Planen var på remiss t.o.m. våren 2018. Se aktuell information på länsstyrelsens hemsida.

12.3 Övrigt material

För ytterligare vägledning se även:

Skydda och vårda våra viktiga vikar, Länsstyrelserna 2015

Broschyren redogör för tillstånd och ekologisk status i 350 inventerade vikar längs Östersjökusten. Syftet är att den ska användas som kunskapsunderlag i kommunal och regional planering. Bland annat beskriver den betydelsen av de grunda kustnära vikarna och deras ekosystemtjänster. Förslag på åtgärder och ansvarsfördelning presenteras, där det nämns att kommuner generellt behöver ta ett större grepp om kustnära miljöer i översikts- och detaljplanering. Broschyren är framtagen i samarbete mellan länsstyrelserna på ostkusten, SLU, Sportfiskarna, Linnéuniversitetet, Östersjöcentrum, Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt och Havs- och vattenmyndigheten.⁴⁹

---

49. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms län; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/nyheter/2015/Pages/ny-broschyr-om-viktiga-kustnara-miljoer.aspx>

13. Kust och skärgård

13.1 Nationell nivå

Kust och skärgård, ett riksintresse enligt 4 kap. Miljöbalken

Kust- och skärgårdsområdet inom kommunen utgör riksintresse enligt 4. Kap. 2 och 4 §§ Miljöbalken. Kommunens kust- och skärgårdsområde ingår således i det större riksintresseområdet från Arkösund och Oxelösund i söder till Forsmark, Öregrund och Singö i norr. Det anses vara ett av de mest värdefulla landskapen i landet med stora natur- och kulturvärden med betydelse för friluftsliv och turism. Bestämmelserna i 4 kap. 4§ MB är inriktade på att begränsa ny fritidshusbebyggelse. Området av riksintresse 4 kap. 2 och 4 §§ ska skyddas mot förändring som innebär påtaglig skada för områdets samlade natur- och kulturvärden. Riksintressen som omfattas av 4. Kap MB har alltid företräde framför riksintressen enligt 3 kap. MB.

13.2 Regional nivå

Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – med hänsyn till risken för översvämning. Fakta 2015:14, Länsstyrelsen i Stockholms län

Faktablad redovisar länsstyrelsens bedömning av hur bebyggelse bör placeras vid länets kust med hänsyn till risken för översvämning och med hänsyn till kommande klimatförändringar och risk för översvämning. Rekommendationer för placering av ny bebyggelse är 2,7m över havsytan. Länsstyrelsen rekommenderar att översiktsplanen redovisar riktlinjer för planering av ny bebyggelse med avseende till förväntade höjda vattennivåer.⁵⁰ För mer information se även *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*.

50. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/publikationer/2015/Pages/rekommendationer-for-lagsta-grundlaggningsniva-langs-ostersjokusten-i-stockholms-lan.aspx>

Länsstyrelsens beslut av utvidgat strandskydd i Stockholms län, 2014

Nya strandskyddsbestämmelser trädde i kraft i juli 2009 (7 kap. 13-18 §§ MB) och som ett led i detta har länsstyrelsen sett över länets utvidgade strandskydd. Beslutet för Österåkers kommun är överklagat till regeringen och har i mars 2018 ej vunnit laga kraft ännu. Mer information samt kartunderlag och beslut ges via länsstyrelsens hemsida.⁵¹

Skärgårdspolitiskt program. Rapport 4:2010, Stockholms läns landstingsfullmäktige

Programmet anger inriktningen för landstingets politik i kust- och skärgårdsområdet och ska vara vägledande för landstingets arbete i frågorna. I programmet presenteras vision och mål för skärgårdens framtida utveckling.⁵²

Delregional utvecklingsplan för Stockholms kust och Skärgård. Rapport 15:2008, Stockholms läns landstingsfullmäktige

Delregional utvecklingsplan för Stockholms kust och skärgård 53 togs fram 2008 av Regionplane- och

51. Länsstyrelsen: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/strandskydd/Pages/beslut-utvidgat-strandskydd-som-ej-vunnit-laga-kraft.aspx>

52. Handling finns att tillgå via Stockholms läns landsting <http://www.trf.sll.se/vart-uppdrag/Mark-vatten-och-gro-nomraden/Skargard/Skargardspolitiskt-program/>

53. Handling finns att tillgå via Stockholms läns landsting: <http://www.trf.sll.se/rufs2010/antagna-planen/Regional-struktur/Delregional-utvecklingsplan-for-Stockholms-kust-och-skargard/>

trafikkontoret Stockholms läns landsting. Planen har varit ett underlag för och är integrerad i RUFSS 2010. Planen är dock mer ingående i sin beskrivning av skärgården och dess utveckling och kan därför läsas som ett komplement till och fördjupande av skärgårdsfrågorna i RUFSS 2010.

Förslag till Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen, Stockholms läns landsting remisshandling rapport 2017:11.

Rapporten syftar till att fungera som ett vägledande dokument för att främja en hållbar utveckling på landsbygden och i skärgården och stärka kopplingen mellan stad och land. Fokus ligger på frågor som rör bostäder, service, kommunikationer och arbetstillfällen för att stärka möjligheten att bo och verka på landsbygden och i skärgården.⁵⁴

13.3 Kommunal nivå

Båtplatsinventering för Österåkers kommun, 2010

Båtplatsinventeringen är ett underlag för kommunens planering avseende platser för marinor, hamnar och båtuppläggningsplatser. Programmet ger en samlad bild av förutsättningarna för en utveckling av befintliga hamnar samt anläggning av nya hamnar. Det övergripande målet som programmet utgår ifrån är att kommunens båtpolitik ska främja ett hållbart nyttjande av kust och skärgård.

54.. http://www.rufs.se/globalassets/h.-publikationer/2017/forslag_till_landsbygds_och_skargardsstrategi.pdf

Kustinventering - Kustnära naturvärden i Österåkers kommun, Delrapport Fastlandskust och Ljusterö. Underlagsrapport 2008 till grönplan för Österåker

Rapporten är framtagen utav Naturvatten i Roslagen AB i samarbete med Ekologigruppen AB på uppdrag av dåvarande stadsarkitektkontoret i Österåkers kommun. Inventeringen gjordes i samband med underlagsrapporterna för *Strategi för de gröna frågornas hantering i Österåkers kommun* och var en del av det omfattande arbete som utfördes för att öka kännedomen om Österåkers naturvärden på land och i vatten.

14. Transporter

14.1 Nationell nivå

Riksintresse kommunikationer, 3 kap. 8 § Miljöbalken

Trafikverket är ansvarig myndighet för riksintressen för kommunikationer. Senaste beslut om riksintresse är från november 2010 och den senaste uppdateringen gjordes februari 2013.

Beslut om riksintresse från trafikverket som berör Österåker är:

- Två riksintressen för väg: E18, Väg 265
- Fyra farleder för sjöfart
- Ett riksintresse för järnväg: Roslagsbanan.

Se även rapporten *Roslagsbanan – Precisering av riksintresse*⁵⁵ från Trafikverket 2015, vilken redovisar de anspråk som riksintresset ställer på omgivningar och markanvändning. Samtliga riksintressen beslutade av trafikverket är samlade i en karttjänst

55. Trafikverket. <https://www.sll.se/Global/Verksamhet/Kollektivtrafik/Alla-projekt/Roslagsbanan/Bilagor-Roslagsbanan-precisering-riksintresse.pdf>

med tillhörande Excel dokument och nås via trafikverkets hemsida.⁵⁶

Nationell plan för transportsystemet 2014-2025, Regeringen 2014

Planen bygger på regeringens infrastrukturproposition och direktiv samt Trafikverkets kapacitetsutredning. Planen hanterar investeringar i Europavägnätet, nationella spår samt statlig medfinansiering till regional spårbusen kollektivtrafik. Den har tagits fram i samverkan med andra myndigheter, kommuner, näringsliv och regionala företrädare. Planen består utav flertalet dokument och i planens tillhörande handlingar specificeras de projekt som Trafikverket ska prioritera under planperioden 2014–2025 samt hur Trafikverket ska prioritera medlen för drift och underhåll.⁵⁷

56. Trafikverkets karttjänst: <https://riksintressenkartor.trafikverket.se/weave/riksintressen.html>

57. Trafikverkets hemsida <http://www.trafikverket.se/Foretag/Planera-och-utreda/Planer-och-beslutsunderlag/Nationell-planering/Nationell-plan-for-transportssystemet-2014--2025/Faststalld-nationell-plan-for-transportssystemet-2014--2025/>

Det pågår ett arbete med att ta fram en ny nationell plan för transportsystemet som sträcker sig 2018-2029. Planförslaget remitteras från och med den 31 augusti 2017 till och med 30 november 2017. Förslaget planeras tas för beslut våren 2018. Remissversionen har publikationsnummer, trafikverket 2017:165.⁵⁸

14.2 Regional nivå

Gods och logistik i Stockholms län 2050, Stockholms läns landsting, 2017

Detta utgör kunskapsunderlag till RUFSS 2050.⁵⁹

Godsstrategi för Stockholmsregionen, Stockholms läns landsting (pågående arbete)

Strategin har koppling till RUFSS 2050 och syftar till att stärka hanteringen av gods i regionen.

Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2014-2025, Rapport 2014:11, Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsplanerna tillsammans med den nationella planen är delar av den långsiktiga statliga planeringen av infrastruktur. Länsplanen hanterar investeringar på statliga vägar i Stockholms län samt hanterar statlig

58. <https://trafikverket.ineko.se/se/f%C3%B6rslag-till-nationell-plan-f%C3%B6r-transportssystemet-2018-2029-re-missversion-2017-08-31>

59 <http://rufs.se/publikationer/2017/gods-och-logistik-i-stockholms-lan-2050/>

medfinansiering till den regionala kollektivtrafikmyndigheten vilken är Stockholms läns landsting. Kort beskriver planen hur vägar och kollektivtrafik ska byggas ut i Stockholmsregionen under åren 2014–2025 med utblick 2030.⁶⁰ Planens utgångspunkt är Stockholmsöverenskommelsen (2007), Trafikverkets kapacitetsutredning samt rapporten ”Regional inriktning för transportsystemets utveckling i Stockholmsregionen” vilken arbetades fram i samarbete mellan regionens regionala planeringsaktörer.

Det pågår ett arbete med att ta fram en ny länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029. Planförslaget remitteras från och med den 31 augusti 2017 till och med 30 november 2017. Förslaget planeras tas för beslut våren 2018. Rapport 2017:17.⁶¹

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län. Stockholms läns landsting 2012

Trafikförsörjningsprogrammet rymmer långsiktiga mål för kollektivtrafiken fram till 2030 och visionen är att skapa en attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem. Det pågår arbete med att ta fram ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram.⁶²

60. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/vagar-och-jarnvagar/infrastrplan/Pages/atgardsplanering-2014-2025.aspx>

61. <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/infrastruktur-och-it/vagar-och-jarnvagar/Pages/kommande-lansplan-2018-2029.aspx>

62 <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/kollektivtrafikforsorjningsprogrammet/>

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län - Kollektivtrafik på vatten. Stockholms läns landsting 2013

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet från 2012 kompletterades 2013 på grund av ny kollektivtrafiklag som innebär att kollektivtrafik på vatten även omfattas av denna. I programmet presenteras nulägesbeskrivning, mål, riktlinjer samt övergripande inriktning för länets kollektivtrafik på vatten. Bland annat diskuteras utveckling av replipunkter, varav en på Ljusterö.⁶³

Regional Cykelplan för Stockholms län 2014-2030, Trafikverket 2014

Regional cykelplan är ett resultat av *Regional cykelstrategi* inom projektet SATSA II som pågick 2010-2013. SATSA står för samverkan för ett effektivt transportsystem i Stockholmsregionen. Medverkande parter har varit Trafikverket Region Stockholm, Länsstyrelsen, Tillväxt miljö och regionplanering (TMR) samt Trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting. Medverkat har även kommunerna i Stockholms län samt ett antal intresseorganisationer. Planen har ingen formell juridisk status utan ska ses som ett underlag vid regional- och kommunalplanering så som översiktsplanering. Planen beskriver mål och vision

[fiken-vaxer-med-stockholm/regionala-trafikforsorjningsprogrammet/](http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/kollektivtrafikforsorjningsprogrammet/)

63. Handling finns att tillgå via Stockholms läns landsting; <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/regionala-trafikforsorjningsprogrammet/>

för regionens cykelanvändande samt pekar ut stråk för arbetspendling med cykel.⁶⁴

Roslagsbanans utbyggnad

Inom Roslagsbanans utbyggnad finns flera olika dokument, bl.a. flera förstudier. Dessa rapporter redogör för olika delar av Roslagsbanan samt hanterar olika teman så som ny spårsträckning, planskilda korsningar mm.⁶⁵ På Stockholms läns landstings hemsida går det även att hitta sammanfattning av Roslagsbanans utbyggnad och annat relevant material rörande utvecklingen av Roslagsbanan.⁶⁶

14.3 Kommunal nivå

Trafikplan för Österåkers kommun, 2010

Planen beskriver vision, strategier och riktlinjer för hur trafiksystemet ska utvecklas. Det övergripande målet är att skapa förutsättningar för en attraktiv och hållbar stadsutveckling med utgångspunkt i förväntad befolkningsökning. Planen preciseras av fem delmål vilka hanterar klimat, miljö, tillgänglighet, trafiksäkerhet samt stads- och landskapsbild. Planen hanterar både lokala och regionala planeringsförutsättningar.

64. Handling finns att tillgå via landstingets hemsida: <http://www.trf.sll.se/satsa/Delprojekt/Delprojekt/Cykelstrategi/Dokumentation/Remiss-Regional-cykelplan/>

65. Handlingar finns att tillgå via Stockholms läns landsting: <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/aktuella-projekt/Roslagsbanan/Beslut-och-handlingar/>

66. Handlingar finns att tillgå via Stockholms läns landsting: <http://www.sll.se/roslagsbanan/>

I samband med översiktsplanearbetet pågår även arbete med att ta fram en kommuntäckande transportstrategi.

Gång- och cykelplan för Österåkers kommun, 2008

Planen visar kommunens samlade syn och strategier för att möjliggöra ett ökat cyklande inom kommunen. Planen beskriver mål, vision och riktlinjer för hur kommunens gång- och cykelvägnät ska göras mer attraktivt och trafiksäkert. Objektsbeskrivningen i planen reviderades år 2013.

Transportstrategi för Österåkers kommun

Arbete med Transportstrategi för Österåkers kommun pågår och tas för beslut samtidigt som översiktsplanen, våren 2018.

15. Teknisk försörjning

15.1 Nationell nivå

Riksintresse Energidistribution

Stamnätet för elförsörjning med 400kV och 220kV kablar/ledningar och transformatorstationer som förvaltas av Svenska Kraftnät är av riksintresse enligt bedömning av länsstyrelsen med stöd av förordningen (1998:896). För mer information se rapporten *Sammanställning statliga och mellankommunala intressen av betydelse för kommunernas planering*, Länsstyrelsen 2015.

Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi. Regeringskansliet, 2016.

Strategin ämnar formulera en bredbandspolitik för att möta människors behov av snabbt bredband och stabila mobila tjänster. Ett helt uppkopplat Sverige skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet, driva tillväxt och innovativ produktion.⁶⁷

67. <http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/12/sverige-helt-uppkopplat-2025---en-bredbandsstrategi/>

15.2 Regional nivå

Teknisk försörjning hanteras i den regionala utvecklingsplanen (RUFSS 2010 samt förslag till RUFSS 2050). Till planen har underlag tagits fram avseende teknisk försörjning (så som masshantering och täkter, avfallshantering och vatten och avlopp).

En digital infrastruktur - strategisk handlingsplan för utbyggnad av digital infrastruktur i Stockholms län 2016–2020, länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2017.

Den här handlingsplanen beskriver prioriteringar och insatser som vi på Länsstyrelsen bedömer är viktiga för att nå den digitala agendans målbilder för digital infrastruktur.⁶⁸

Regional vattenförsörjningsplan - för Stockholms län, remissversion 2017-11-10.

Under 2018 är den regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholmslän ute på remiss. Den behandlar vattenförsörjningen i vårt län och visar på ett antal mål och strategier för att tillgodose försörjningen av

68. <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/publikationer/2017/Sidor/en-digital-infrastruktur.aspx>

dricksvattnen i länet. Vidare vi redogör dokumentet för vilken situation som länet står inför idag.⁶⁹

15.3 Kommunal nivå

Avfallsplan Österåkers kommun 2012-2020, 2012

Avfallsplanen är framtagen i samarbete mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och Roslagsvatten AB. Planen beskriver hur kommunen ska arbeta med avfallsfrågor fram till år 2020. Planen ska fungera som ett tydligt styrdokument vilken ger en helhetsbild av avfallshanteringen i kommunen samt vilka utmaningar som finns för att skapa en hållbar avfallshantering. Åtta övergripande mål för kommunens hantering av avfall finns presenterade vilka har grund i EU:s vägledande avfallshierarki.

VA-strategi för Österåkers kommun, 2007

VA-strategin är kommuntäckande med syfte att skapa en tydlig koppling mellan förväntad befolknings- och bebyggelseutveckling och nödvändig utbyggnad av VA-systemet. Strategin redovisar utformning och lokalisering av huvudanläggningar för omhändertagande och tillförsel av dricksvatten, spillvatten och dagvatten. En plan för utveckling av det allmänna VA-systemet redovisas i tidsintervaller om 10, 25 och 50 år.

69. <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/nyheter/2017/Sidor/Forslag-till-regional-vattenforsorjningsplan-nu-pa-remiss.aspx>

Arbete med VA-plan inklusive dagvattenstrategi pågår, hösten 2017.

Dagvattenstrategi, 2010

Dagvattenstrategin kompletterar VA-strategin och redovisar kommunens syn på dagvattenhantering, samt tydliggör ansvarsfördelning mellan kommunen och det kommunala bolaget Österåkersvatten AB. Dagvattenstrategin är framtagen för att undvika negativa konsekvenser för avrinningsområden och markens möjlighet att samla upp och leda vatten i och med ändrad belastning. Det vill säga negativa konsekvenser av ny exploatering och fler hårdgjorda ytor.

VA-policy för Österåkers kommun, 2016

Beslut om en VA-policy har fattats som en del av den VA-plan som håller på att tas fram.

Kommuntäckande vindkraftsutredning, 2009

Utredningen fungerar som ett underlag för prövning och planering av vindkraftsutbyggnad i kommunen. Utredningen beskriver kommunens förutsättningar för vindkraft, samt visar förslag till områden med få motstående intressen för vindkraftsutbyggnad.

16. Risk, hälsa och sårbarhet

Detta stycke hanterar ämnena riksintresse totalförsvaret, farligt gods, översvämning, risk och sårbarhetsanalys och miljökvalitetsnormer för luft och buller. Handlingar gällande klimat och klimatanpassning inbegrips ej i detta kapitel utan hanteras separat i kapitel 17.

16.1 Nationell nivå

Riksintresse totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § Miljöbalken

Försvarsmaktens beslut om områden av riksintresse för totalförsvarets militära del fattades den 17 februari 2010. I mars 2015 tog försvaret beslut om förnyad redovisning av riksintressen, inga nya öppet redovisade tillkom i Stockholms län. Inom Österåkers kommun finns det inte några öppet redovisade områden av riksintresse eller områden av särskild betydelse för totalförsvarets militära del. Viss information och ärenden ska dock alltid remitteras till försvaret.

För mer information se *Redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap §9 Miljöbalken i Stockholms län*, utgiven av Försvarsmakten i mars 2015. I rapporten

beskrivs vilka planer och övriga ärenden som ska remitteras till Försvarsmakten.⁷⁰

Miljökvalitetsnormer för luft

Miljökvalitetsnormer återfinns med tillhörande förordningar i Miljöbalkens 5 kapitel. Enligt 3 kap. 5 § PBL ska översiktsplanen visa hur kommunen avser följa gällande miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsen fastställde i december 2012 om *Åtgärdsprogram för luftkvalitet för kvävedioxid och partiklar PM10*.⁷¹ Länsstyrelserna har även tagit fram rapporten *Miljökvalitetsnormer om luft i planering och rättstillämpning*⁷², vilken bland annat innehåller exempel på hur miljökvalitetsnormer för luft kan hanteras i översiktsplanen.

70. Handling finns att tillgå via Försvarsmakten: <http://www.forsvarsmakten.se/siteassets/4-om-myndigheten/samhallsplanering/riksintressen/stockholms-lan.pdf>

71. Programmet återfinns via Länsstyrelsens hemsida: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2012/rapport-2012-34.pdf>

72. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2013/MKN-luft-tillampning-huvudrapport-KLAR-web.pdf>

Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnadet⁷³

2015 skedde ändringar i MB och PBL gällande buller och en förordning avseende trafikbuller vid bostadsbyggnader har trätt i kraft. Förordningen innehåller riktvärden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnader. Under sommaren 2017 beslutade riksdagen om ändrade riktvärden i förordningen.⁷⁴

På bl.a. Naturvårdsverkets hemsida⁷⁵ finns ytterligare information om riktvärden och vägledningar för buller.

Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, 2015

Naturvårdsverkets vägledning är avsedd att användas som stöd i tillsyns- och prövningsärenden enligt miljöbalken. Användningsområdet omfattar bland annat miljöfarlig verksamhet. Anvisningar för tillsyn vid ny bostadsbebyggelse anges liksom vägledande ljudnivåer för friluftsområden. Vägledningen ersätter Naturvårdsverkets tidigare allmänna råd *Riktlinjer för externt industribuller*, samt övergångsvägledningen *Buller från industrier*.⁷⁶

73. Förordningen finns att tillgå via <http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/15/150216.PDF>

74. <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/nyheter-pa-pbl-kunskapsbanken/andrade-riktvarden-for-trafikbuller/>

75. Handling finns att tillgå på Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

76 <https://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6500/978-91-620-6538-6/>

Förorenade områden

På Naturvårdsverkets webbplats finns vägledningar på hur kommuner kan arbeta för att minska de risker som kan uppstå i samband med ändrad markanvändning.⁷⁷

16.2 Regional nivå

Risk- och sårbarhetsanalys för Stockholms län 2014, Länsstyrelsen i Stockholm rapport 2014:19

Länsstyrelsen upprättar årligen en regional risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap och förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:7). Rapporten ska utgöra en grund för krisberedskapen i länet genom att verka som underlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.⁷⁸

Rapporten ska även vara ett underlag för samhällsplaneringen samt bidra till information om samhällets risker till allmänheten. Rapporten ger en sammanfattande bild av samtliga riskfaktorer i länet avseende bland annat olyckor med farligt gods,

77 <http://www.naturvardsverket.se/Amnen/Fororena-de-omraden/>

78. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/risker-i-lanet/rsa/Pages/default.aspx>

sjukdomar, social oro, natur och väderrelaterade risker med mera, samt ger en sammanfattande bedömning av länets krishanteringsförmåga.

Länsstyrelsen i Stockholms läns kungörelse om sammanställning av rekommenderade vägar och lokala trafikföreskrifter för transport av farligt gods i Stockholms län, (OIFS 2014:65)

En sammanställning över lokala trafikföreskrifter för farligt gods samt rekommenderade primära och sekundära vägar för farligt gods inom Stockholms län. I Österåkers kommun berörs väg 276.⁷⁹

Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods, Länsstyrelsen rapport 2016:4

Rapporten syftar till att ge vägledning och underlätta hanteringen av riskfrågor som relaterar till farligt gods i planprocessen. Rapporten tydliggör även hur länsstyrelsen i Stockholms län bedömer risker vid granskning av detaljplaner och översiktsplaner.⁸⁰

79. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/krisberedskap/risker-i-lanet/transport-av-farligt-gods/Pages/default.aspx>

80. <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/publikationer/2016/Pages/riktlinjer-for-planlaggning-intill-.aspx>

Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – med hänsyn till risken för översvämning. Fakta 2015:14

Detta faktablad redovisar länsstyrelsen i Stockholms läns bedömning av hur bebyggelse kan placeras vid länets kust med hänsyn till risk för översvämning. Den fysiska planeringen bör eftersträva att varken tillkommande byggnadskonstruktioner eller den verksamhet som avses bedrivas i byggnaden ska påverkas negativt i händelse av en eventuell översvämning.⁸¹

Rekommendationer för ny bebyggelse längs länets sjöar och vattendrag, 2017

Länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer för på vilka höjdnivåer ny bebyggelse får uppföras intill länets sjöar och vattendrag. Rekommendationerna utgår från risken för översvämning och gäller vid samtliga vattendrag och sjöar i länet förutom Mälaren och för havet.⁸²

Framtidsklimat i Stockholms län, 2015⁸³

Rapporten beskriver dagens och framtidens klimat i Stockholm baserat på observationer och beräkningar utifrån två olika antaganden om atmosfärens innehåll av växthusgaser. Data från internationell
81. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollection-Documents/Sv/publikationer/2015/fakta-2015-14.pdf>
82 <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/nyheter/2017/Sidor/rekommendationer-for-ny-bebyggelse-langs-lanets-sjoar-o-vattendrag.aspx>
83 Handlingen finns att tillgå via <https://www.smhi.se/publikationer/framtidsklimat-i-stockholms-lan-enligt-rcp-scenarier-1.96116>

klimatforskning har bearbetats för att möjliggöra analyser på lokal skala, inklusive hydrologisk modellering. Resultaten presenteras med kartor och diagram i form av olika klimatindex, dvs. medelvärden, säsongsvariationer och mer extrema förhållanden, baserade på statistiska bearbetningar av data.

16.3 Kommunal nivå

Översvämnings- och skredrisker i Österåkers kommun, 2009

Rapporten framtagen av Structor kartlägger riskerna för översvämning och riskerna för skred inom kommunen. Rapporten togs fram på grund av nya bestämmelser i plan- och bygglagen från 1 januari 2008 vilka innebär att översvämningar och erosion ska hanteras i översiktsplaner, detaljplaner och bygglov.

Risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018, 2016

Varje kommun ska enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap identifiera, värdera och analysera sina risker och sårbarheter i en sammanställd risk- och sårbarhetsanalys.

Arbete pågår med en ny risk- och sårbarhetsanalys.

16.4 Övrigt material

Övrigt riskhanteringsmaterial samt karteringar återfinns via länsstyrelsen i Stockholms läns hemsida.⁸⁴ Vägledning avseende bland annat buller finns på Boverkets hemsida.⁸⁵ Vidare har Boverket även material och vägledning om krav avseende hälsa, säkerhet och risk för olyckor m.m.⁸⁶

---

84. <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/planfragor/Pages/riskhansyn.aspx>

85. www.boverket.se

86 <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2017/vagledning-halsa-sakerhet-och-risker-i-pbl.pdf>

17. Miljö och klimat

I detta kapitel beskrivs mål och handlingar av relevans för miljöarbetet och arbetet med klimatanpassning från en nationell, regional och kommunal nivå.

17.1 Nationell nivå

Nationella miljömål

1999 beslutade riksdagen om ett nytt miljömålssystem med:

- ett övergripande generationsmål
- 16 nationella miljö kvalitetsmål
- 24 etappmål.

Mer information om samtliga miljö kvalitetsmål och uppföljning ges via hemsidan miljomal.se⁸⁷ vilken drivs av Naturvårdsverket och är Sveriges miljömålsportal.

Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från länsstyrelserna, 2012

Framtagen gemensamt av länsstyrelserna. Rapporten sammanfattar kunskapsläget kring klimäförändringarna samt ger allmän vägledning, rekommendationer,

87. Miljömålsportalen: <http://www.miljomal.se/sv/Vem-gor-vad/Nationella-myndigheter/>

tips och råd för klimatanpassning i fysisk planering enligt plan- och bygglagen.⁸⁸

17.2 Regional nivå

Regionala miljömål

Stockholms län har sex prioriterade miljömål att nå till år 2020, vilka är 6 av de 16 nationella miljömålen.⁸⁹

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Via länsstyrelsens hemsida går det även att ladda ner åtgärdsprogram kopplade till respektive regionalt miljömål.

88. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/publikationer/2012/Pages/klimatanpassning-i-fysisk-planering-vagledning-fran-lansstyrelserna.aspx>

89. Regionala miljömål: <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/Pages/default.aspx>

Ett Robust samhälle – Regional handlingsplan för klimatanpassning i Stockholms län, Länsstyrelsen rapport 2014:14

Handlingsplanen är framtagen av länsstyrelsen i samarbete med berörda myndigheter, kommuner, forskningsinstitut och branschorganisationer. I handlingsplanen konkretiseras de viktigaste åtgärderna för att bygga ett robust samhälle i relation till väntade klimäförändringar.⁹⁰

Se även *Regional klimäsammanställning för Stockholms län, SMHI: Rapport 2010-78*⁹¹

17.3 Kommunal nivå

Lokala miljömål för Österåkers kommun, 2016

De lokala miljömålen bygger på de nationella målen, lokala förutsättningar och redan prioriterade miljöfrågor. Miljömålen avser bl.a. minskade koldioxidutsläpp, att gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras i planeringen samt att utbyggnaden i skärgården ska ske på ett varsamt sätt.

90. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/klimatanpassning/handlingsplan-for-klimatanpassning/Pages/default.aspx>

91. Handling finns att tillgå via Länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/klimatanpassning/klimatanpassningsprojekt/Regional-klimatsammanstallning-Lst-Stockholm.pdf>

Klimat- och sårbarhetsanalys för Österåkers kommun, 2016

Structor har ansvarat för framtagandet av en klimat- och sårbarhetsanalys för kommunen. Analysen utgör ett underlag till översiktsplanen för Österåker 2040, och arbete med klimatanpassningsplan pågår.

18. Social hållbarhet

Detta kapitel hanterar material och handlingar med koppling till att uppnå social hållbarhet genom den fysiska planeringen och översiktsplanering.

18.1 Nationell nivå

Funktionshindersperspektiv och tillgänglighetsaspekter ska enligt både de funktionshinderspolitiska och de transportpolitiska nationella målen vara en del av den översiktliga planeringen. Boverket är en av de myndigheter som har ett särskilt ansvar för att genomföra funktionshinderspolitiken. För mer information och vägledning se Boverkets hemsida⁹², samt Boverkets sammanställning av nationella mål (se kapitel 3).

Folkhälsomålen (se avsnitt 11. Idrott och lek) samt Barnkonventionen är även av stor betydelse när för den kommunala planeringen. FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, även kallad Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att

92. <http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-plane-ras-sverige/nationella-mal-for-planering/funktionshinderpolitiken---tillganglighet/>

behandlas med respekt och komma till tals. Totalt utgörs konventionen av 54 artiklar.⁹³

Bo Tryggt 2030

Bo Tryggt 2030 är en modell för att skapa säkra och trygga städer som tagits fram av stiftelsen Tryggare Sverige. Bo Tryggt handlar om att, utifrån aktuell forskning och beprövade erfarenheter, sprida kunskap om hur olika aktörer kan förebygga brott och öka tryggheten genom det fysiska rummets utformning.⁹⁴

18.2 Regional nivå

Jämställdhetsintegrering – strategi för Stockholms län 2014-2018 (Rapport 2014:5 länsstyrelsen i Stockholms län)

Länsstyrelserna fick i uppdrag att utarbeta en strategi för jämställdhetsintegrering inom respektive län. *Jämställdhetsintegrering – strategi för Stockholms län 2014-2018* utgår från de nationella jämställdhetspolitiska målen. Strategin ger en nulägesbeskrivning

93. <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsman-nen/barnkonventionen/>

94. <http://www.mynewsdesk.com/se/stiftelsen-tryggare-sverige/documents/botryggt2030-en-informationsfolder-65748>

samt sätter upp mål och riktlinjer för det framtida jämställdhetsarbetet i länet. Strategin ska fungera som en gemensam plattform för aktörer i Stockholms län, då den formulerar en gemensam bild och mål för vad som ska uppnås. Indikatorer som underlättar uppföljning av målen presenteras även. Strategin är framtagen i samverkan med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Stockholmsläns landsting, Polismyndigheten i samråd med kommuner och idéburen sektor.⁹⁵

18.3 Kommunal nivå

Barn- och ungdomspolicy för Österåkers kommun, 2015

Kommunen har en policy som omfattar samtliga verksamheter och medarbetare i hela kommunen. Barnets rättigheter ska beaktas vid alla förvaltningsbeslut och politiska beslut på alla nivåer samt i kommunala styrelser.

Belysningsplan för Österåkers kommun, 2010

Planen rymmer riktlinjer och strategier för kommunens belysningsplanering och ljussättning utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

95. Handling finns att tillgå via länsstyrelsen i Stockholms län; <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/jamstallldhet/jamstallldhetsstrategin-2008-2013/Pages/jamstallldhetsstrategin-2008-2013.aspx>

18.4 Övrigt material

Vidga vyerna - Planeringsmetoder för trygghet och jämställdhet, Boverket 2010

Publikationen har tagits fram av Boverket inom regeringsuppdraget ”att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv”. Skriften innehåller arton förslag på metoder för att få med trygghets- och jämställdhetsaspekterna i samtliga nivåer av samhällsplaneringen.⁹⁶

Plats för trygghet - Inspiration för stadsutveckling, Boverket 2010

Publikationen har tagits fram av Boverket inom regeringsuppdraget ”att stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv”. Skriften innehåller tips och idéer kring hur det går att arbeta med att stärka tryggheten i det offentliga rummet.⁹⁷

---

96. Handling finns att tillgå via Boverket; <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2010/vidga-vyerna/>

97. Handling finns att tillgå via Boverket; <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2010/plats-for-trygghet/>

